

ervo (Pålliga tillhörigheter, såsom bekant är) hafva erbjudit sig att till Neapolitanska arméen lemna 1600 man. Förslaget har blifvit remitteradt till ett särskildt Utskott. — Enligt ett Prinsen Regentens förslag, att Milice- och Legionär-bataljonernas antal skulle bringas till 104, har parlamentet lemnat 30 nya Legions-bataljoner till regeringens disposition. — Dagligen får parlamentet bevilja uprättande af fricorps (Guerillor). Allt ungt manskap ilar till vapen. Linietrupparne (heter det af d. 20 Febr.) voro redan samlade på gränserna och milicen på vägen dit. — 5000 Catalanier hafva erbjudit sig att "dela farorna med sina bröder Neapolitanerna". Före Februari månads slut väntades till Neapel ett Spanskt linieskepp och en fregatt. Man talar om en off- och defensif alliance, som snart skulle komma att afslutas mellan Neapel och Spanien. Detta sednare rikets cabinet skall, enligt berättelse i Neapelska statstidningen, hafva till hofven i Paris och Wien allätit en note, hvori, sedan de tre stora magternas "circulaire från Troppau till sina ministrar samt inbjudningen till Konungen af Neapel att komma till Laibach blifvit omnämnde, Sp. cabinetet yttrar: "Sammandragandet af en Österrikisk armée vid Po, i afsigt att verkställa Congressens beslut, ger karakter af fiendtlighet åt den i circulairet såsom försonande upgifna mellankomst, och lät förmoda, att man ville i folkkrätten inslicka den nya grundsats, att en sammansättning af Konungar ägde kalla inför sig andra sjelfständiga Konungar och afgöra om nationernas angelägenheter. Hans Catholska Majt ansåg det därför tillkomma sin throns värdighet och sina grundsats, såsom regent i en constitutionel monarki, att förklara bemälte hof, att Spaniens hvarken Konung eller folk kan erkänna behörigheten af någon främmande magts inblandande i de förändringar, dem ett folk, i endragt med sin furste, kan företaga i sin regeringsform, i det att derigenom etableras ett af folkkrätten ej erkändt öfvervalde hos ett sjelfständigt folk öfver ett annat. Enligt samma folkkrättens grundsats, som berättigar hvarje nation att reglera sina inre angelägenheter, utan främmande påkalladt inblandande, protesterar Spaniens Konung och folk mot alla steg, som blifvit tagna mot Neapels Konung och folk, i afsigt att tvinga dem att underkasta sig främmande magters vilja."

Parlamentet skall, enligt bref från Schweitz, hafva beslutit, att Sicilien skall förklaras för sjelfständig stat och få antaga, under Englands beskydd, den af Lord Pentink gifna constitution. Konungen af Neapel skulle dock förklaras för Siciliens Konung. Nyare och directa underrättelser säga dock

ingen ting härom, utan innehålla blott, att Sicilien är lugnt, och att en Engelsk escadre kryssar vid dess kuster.

I en depeche från Grefve Nesselrode till Grefve Stackelberg, där alla de så ofta uprepade grunder för Neapels occupation förekomma, heter det bland annat, att occupations-arméen skulle stå under Konungens (af Neapel) befäl.

Den berättelse, man redan sett, om Ryska, Preussiska och Österrikiska Ministrarnes audienco hos Prinsen Regenten (d. 9 Febr.) och hans svar på deras framställningar, öfverensstämmer nästan helt och hållet med den, som den tillförordnade Utrikes Ministern derom afgifvit hos beständiga utskottet.

Franska Ministern, Chev. de Fontenay har, på lika tillfredsställande sätt, förklarat Franska escadrens vistande vid Neapel, som Engelska Ministern förklarade den Engelskas.

Frankrike. Franska regeringens politik, i afseende på Neapel, synes vara den fullkomligaste neutralitet. Därföre har ock regeringen ogillat den första Franska fullmäktigens i Laibach, Grefve Blacas's förhållande, i det han lofvat mer än regeringen menat, hvaraf också de allierade tagit sig anledning att framställa Frankrike såsom deltagande i coalitionen mot Neapel. Han skall till och med hafva undertecknat den, hvarföre Engelska Utrikes Ministern affordrat Hert. Decazes förklaring, huru det komme till, att, under det han ouphörligt i sin regerings, namn talade om fullkomlig neutralitet i afseende på Neapel, de Franska Ministern vid Italienska och Tyska hofven handlade i öfverensstämmelse med Österrike emot Neapels sjelfständighet. Han (Lord Castlereagh) hade väl ingen rättighet att föreskrifva Franska cabinetet dess steg; dock trodde han sig berättigad att fråga, hvarföre, på samma tid då Franska Ambassadören i London yttrade sig så, dess regering handlade alldeles tvertom. Decazes skall hafva svarat, att han alltid bokstafvigen följt sina instructioner. Om han fått sådana, som skolat hållas hemliga, så kunde han naturligtvis icke tala derom. Men i förevarande fall kunde han gifva sitt beders-ord, att, då han talat om Frankrikes neutralitet mot Neapel, hade han derom fått besämid befallning. Dermed slutades samtalet; men så snart Decazes kom hem, skall han hafva skrivit ett häftigt bref till Utrikes Ministern (Pasquier). Så snart denne fick depechen, skall han hafva farit till Tuileries, och begärt afsked, som dock vägrades. Denna sak väcker mycket upseende, i synnerhet hos de liberala. Gen. Sebastiani har d. 2. dennes i hemliga

utskottet föreslagit en address till Konungen, om meddelande af de diplomatiska handlingarne angående Neapel. Decazes's resa till Paris (dit han kom d. 9 dennes) skall hafva för afsigt en försö- ning med Pasquier.

Det yttras i diplomatiska cercler, att Eng- land erbjudit sin bemedling mellan Österrike och Neapel. Canning yttrar sig öfver allt i Paris för Neapolitanerna, "hvarföre också, säger the Times, Parisarne påstå sig hafva gjort den upptäckt, att han är en liberal."

Ultras i dep. kammaren skola, i samråd med några ministeriella, hafva projecterat en address till Konungen, för att göra honom upmärksam på de liberalas förhållande.

Tyskland. Från Berlin försäkras med visshet, att så snart Stats-Cantzleren återkommit dit, komma de organiska arbeten, som skola föregå Preussiska constitutionen, att fullkomligt sättas i verket. — Enligt allmänna blad, skola Preussiska och Ryska manifester, i samma anda som det Österrikiska, med det första utkomma.

Spanien. D. 1 dennes öppnade Konungen Cortes och höll ett tal, hvari förklarades, att freden med utländska magter blifvit bibehållen och att H. M. ansett sin och sin throns värdighet fordra att förklara de Europeiska magterna, att H. M. icke erkänner några steg, stridande mot folkens rättigheter, i hvad som rörer Spaniens frihet, sjelfständighet och väl. Presidenten svarade, enligt grundlagen, i allmänna uttryck. Grefve Torreno föreslog, efter Konungens bortgång, att ett Utskott måtte sättas, för att föreslå ett svar på Konungens tal. Detta beslöts. — Före Cortes's öppnade begaf sig Inrikes Ministern Arguelles till Konungen, för att tala om öppningstalet; men Konungen svarade, att han vore redan beredd därpå; och sålunda, utan vidare conference med Ministern, förfogade sig H. M. up i Cortes. Men efter sessionen sammanträdde Ministern genast och begärde sina afsked, dem Konungen beviljade och öfverlemnade portefeullerna åt första Commis i hvartera departementet. Enligt andra berättelser, afskedades alla Ministrarne, utom Sjö-Ministern (Jabat). Äfven Commiserna begärde d. 2 sina afsked. Om dessa förändringar känner man ingen ting närmare, då d. 3 dennes är sista datum, hvaraf underrättelser från Spanien finnas.

Då en deputation d. 25 Febr. förkunnade Konungen Cortes's installering, svarade H. M., bland annat, att de skulle taga i betraktande de föro-

lämpningar och den sidovördnad, som blifvit H. M. visade. Då deputationen återkommit och berättat Konungens tal, förklarade Presidenten, huru Cortes visste värdera hvad H. M. yttrat, angående sin föresats att sjelf öppna Cortes o. s. v.; men hvad sidovörduaden och allmänna lugnets tryggande vidkomme, så hörde dessa saker icke till Cortes's befattning.

National-godseas försäljning går skyndsamt till väga och inbringar stora summor. — En complott i Granada är upptäckt och anstiftarne, en munk och en Ryttmästare, äro arresterade. Deras plan skall hafva varit att organisera Guerillor af tjuvar, banditer och galerslafvar. Om icke lifgardisternes ofog i Madrid blifvit så lyckligt förekommet, hade denna complott kunnat blifva af mera betydelse.

Södra America. Då ett Österrikiskt krigsskepp, med Österr. Ministern vid Brasilianska hofvet, Bar. v. Stürmer, och Grefve Palmella om bord, ankom till Bahia, i medlet af December, och medförde underrättelsen om revolutionen i Portugal, uptogs denna med allmän fröjd. Proclamationer upsattes på knutarna, af innebörd, att man ville följa sina Portugisiska bröders exempel. Man har dock beqvamat sig att afvakta Konungens beslut. Gouverneuren, Grefve Palma, har sändt ett fartyg till Rio. I Pernambuco var högst oroligt. En conspiracy mot Gouverneuren, Gen. Rego, var upptäckt och flera personer, bland andra en hoplöga officerare, voro häktade.

Buenos Ayres begynner upstiga ur sin förvirring. Regeringen är kraftfull; ordning och lugn herska. Spanska deputationen har i hast lemnat Plata, då man tillsade henne att förklara, huruvida hon hade uppdrag att erkänna republikens sjelfständighet eller icke.

Portugal. Då Hr. Pereira do Carmo afgaf Constitutions utskottets utlåtande, sade han, att utskottet icke hemtat sina grunder ur politiska författares arbeten, utan ur allmänna Portugisiska lagen, i hvilken folkets souverainitet, rättigheten att äga en årlig national-representation, och tryckfriheten redan finnas grundade. Utskottet hade, ehuru besynnerligt det ock må låta, ingen ting annat gjort än ställt sig till efterrättelse, hvad nationen för 600 år sedan beslutit. Han slutade med de orden: "Hvarje nation, som försammar tillfället att befria sig ur slafveriet, förtjenar att evigt förblifva deri."

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 29 Martii.

Sine ira, studio et metu.

LAGFARENHET.

För att uppfylla löftet om fullständigt meddelande af hvad, som föregår i det märkvärdiga Helsingholms-målet, och för att visa, att man ej hade orätt, då man gissade, att Kongl. Hof-Rätten icke skulle bevilja stämning, införes nedanstående:

Utdrag af Kongl. Maj:ts och Rikets Svea Hof-Rätts Protocoll, hållet i Stockholm den 26:te Februarii 1821.

S. D. Sedan Kongl. Hof-Rätten, såsom förra dagarnes Brottmåls-Protocoll utvisa, förehaft och den 16:de dennes slutligen afgjort den af Wermdö Skeppslags Tings-Rätt hållne och till Kongl. Hof-Rätten insände ransakning, angående nu mera aflidne Länsmannen Carl Röösgren, som varit angifven och under tilltal ställd för våldsam behandling emot Torparen Anders Andersson från Granhatten, hans hustru Anna Olsdotter, deras dotter Anna Andersdotter och pigan Anna Cajsa Svensdotter, i afsigt att förmå dem till bekännelse om delaktighet i det af de förstnämndes Son, Drängen Petter Andersson å Torparen Gustaf Abr. Blomberg och hans hustru på Helsingholmen föröfvade mord; så företog Kongl. Hof-Rätten nu åter det den 6:te, 7:de, 8:de och 15:de i denna månad föreförde och, enligt sistnämnde dag taget be-

slut, intill dess Kongl. Hof-Rätten inhämtat beskaffenheten af nyssberörde då under handläggning komne ransakning, upskjutne mål, emellan Advocat-Fiscalen härstädes, Herr Lagmannen och Riddaren Laurin, å Embetes vägnar, samt Konungens Befallningshafvande i Stockholms Län, tillförordnade Herr Öfver-Ståthållaren, Landshöfdingen och Commendeuren Baron Edelcreutz och Lands-Secreteraren von Sydow, rörande Herr Lagmannens och Advocat-Fiscalens emot Konungens bemälde Befallningshafvande anställde talan, ej mindre för det, i följd af dess utfärdade ordres, Torparen Anders Andersson, hans hustru och dotter samt pigan Anna Cajsa Svensdotter, såsom angifne för delaktighet i Petter Anderssons missgerning, blifvit häktade, utan att laga skäl till en sådan åtgärd skall hafva varit för handen, än ock för hvad i öfrigt af Konungens Befallningshafvande är vordet i afseende på desse personer, efter Herr Lagmannens förmenande, obehörigen vidtaget.

Af den anledning, att Capitainen M. F. Leyonmarck, uti den af honom, såsom ombud för Anders Andersson och hans husfolk, ingifven skrift, deri deras påstående om ersättning och uprättelse för den dem öfvergångne behandling blifvit utfördt, tillika gjort den ytterligare angivelse emot Lands-Secreteraren von Sydow, som skulle

i hans närvaro å Smedjegårds-häcktet här i Staden Drängen Petter Andersson hafva blifvit slagen, för att förmås till bekännelse om Föräldrarnes förmente delaktighet i den föröfvade mordgerningen, till styrko för hvilken angivelse Capitainen åberopat den berättelse, som uti en af Stockholms Norre Förstads Västra Kämnars-Rätt hällen ransakning, rörande nu mera aflidne Vaktmästaren Johan Grönberg i lifstiden, jemväl tilltald för begånget våld emot Anders Andersson och hans hustru, blifvit af ett Vittne, Jungfru Anna Lovisa Küsel, afgifven, lät Kongl. Hof-Rätten framtaga ransakningen i detta äfven hit inkomne, men genom Utslag den 30:de Januarii innevarande år till Kämnars-Rätten återförviste mål; Och uplästes deruppå de delar af nämnde ransakning, som med Jungfru Küsels nu åberopade vittnes-berättelse hade sammanhang; hvarest Kongl. Hof-Rätten, för att bereda den vidare fortgången af nu i frågavarande mål, ansåg sig böra, på sätt Herr Lagmannen och Advocat-Fiscalen Laurin i sist afgifne memorialet hemställt, under serskild pröfning taga hvad Capitainen Leyonmarck i nyssberörde måtto andragit, äfvensom hans i anledning deraf och för de flere i Skriften förekommande anmärkningar, gjorde påstående, att Advocat-Fiscals-Embetet kunde åläggas att i detta mål begära stämning å tillförordnade Herr Öfver-Ståthållaren, Landshöfdingen Baron Edelcreutz och Lands-Secreteraren von Sydow, för att ytterligare öfver de emot dem gjorde angifvelser höras, men att, i fall så icke skedde, Capitainen måtte tillåtas, efter stämning, målet utföra. Uti hvilka ämnen Kongl. Hof-Rätten, efter föregången öfverläggning, fattade följande

Beslut:

Enär den angivelse, Capitainen Leyon-

marck, på sätt ofvan berördt är, mot Lands-Secreteraren von Sydow enskildt väckt, som skulle i hans närvaro å Smedjegårdshäcktet här i Staden, Drängen Peter Andersson blifvit slagen, i afsigt att förmås till erkännande af hans föräldrars, Torparen Anders Anderssons och hans hustrus Anna Olsdotters, förmente delaktighet i mordgerningen, ostridigt är af den beskaffenhet, att på utgången deraf desse bägge sistnämndes rätt kan blifva beroende; finner Kongl. Hof-Rätten, utan afseende å hvad Lands-Secreteraren von Sydow samt Herr Lagmannen och Advocat-Fiscalen Laurin emot Capitainen Leyonmarcks behörighet anmärkt, bemälte Capitaine, såsom Anders Anderssons och hans hustrus ombud, enligt Lag icke hafva varit betaget, att ofvanberörde angivelse framställa; I följd hvaraf Herr Lagmannen och Advocat-Fiscalen äger att talan derom föra; men som de öfrige ämnen, hvilka förut utgjort föremålet för Herr Lagmannens i detta mål emot Konungens Befallningshafvande anstälde åtal, blifvit genom den redan för sig gångne skriftväxlingen tillräckligen utredde, så att Parternes hörande derutinnan ej behöfves och i målets så beskaffade skick de ytterligare åtgärden, som i anledning af Capitainen Leyonmarcks mera nämnde angivelse må blifva af nöden, icke erfordra, att stämning å den tilltalde föregår, utan lämpligen kunna derförutan vidtagas; Alltså och då, emot 40:de puncten i Kongl. Förklaringen den 23:de Mars 1807, Capitainen Leyonmarcks begäran om stämning å Konungens Befallningshafvande ej bifällas kan, pröfvar Kongl. Hof-Rätten skäligt tillåta förhör, till närmare utredande af den således emot Lands-Secreteraren framstälde, nu mera på Advocat-Fiscals Embetets handläggning beroende angifvelsen.

Om detta Kongl. Hof-Rättens Beslut skulle ej mindre Advocat-Fiscalen Herr Lagmannen Laurin, än ock Lands-Secretären von Sydow och Capitainen Leyonmarck kungöras; hvarföre Vaktbetjeningen anbefalldes, att göra sig underrättade och i morgon hos Kongl. Hof-Rätten anmäla, huruvida Capitainen Leyonmarck för närvarande vore här i staden vistande; hvarefter Kongl. Hof-Rätten om hans samt Herr Lagmannen Laurins och Lands-Secretären von Sydows inkallande till annan dag ville fogga anstalt. År och dag som förr skrivit står.

Efter befallning
JOH. S. MOBERG.

Förr och nu.

Förr (1812) tänkte Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium (se N:o 57 af denna tidning) att 1810 års Concessioner verkligen betyda någon ting. Meningen af de orden, "att idkandet af all borgerlig näring, emot åtagande af deremot svarande borgerlig tunga, må blifva en rättighet för alla medborgareklasser", ansåg Kongl. Collegium då "icke vara inskränkt inom den trånga gräns, som Manufactur-, Handtverks- och Minuthandels-societeterne i Stockholm samt Borgerskapets Femtio äldste sökt gifva den samma" (nemligen att hvar och en ägde rätt idka borgerlig näring, NB. sedan han genomgått läro- och gesäll-år och förskaffat sig burskap, enligt Skrå-författningarnes föreskrift); "ty rättigheten till borgerliga näringars idkande, efter genomgången läro-, öfnings- och tjenstetid eller aflagde prof och undergångne förhör, har uti fäderneslandet aldrig varit någon viss klass af medborgare, med andras uteslutande, förbehållen, och har således ej heller kunnat blifva

ett föremål eller vilkor för Ridderskapet och Adeln att äska, för Borgareståndet att medgifva eller för Eders Kongl. Maj:ts att fastställa." Collegium ansåg således "alla därmed" (med Kongl. Kungörelsen d. 6 Apr. 1810) "icke förenliga äldre författningar, böra betraktas såsom fullkomligen uphäfne"; och Collegium yttrade, till följe häraf, att "rättighet är öpnad för alla medborgareklasser i Riket att utöfva dessa näringar, emot åtagande af motsvarande borgerlig tunga, utan hinder eller tvång af de vilkor och föreskrifter, som äldre lagar och författningar utstakat angående burskaps vinnande, skråordning i allmänhet eller mångfaldige särskildte reglementen för särskildta skråer och Societeter." Collegium understödde dessa sina satsen äfven med förnuftsgrunder och visade, genom en kort historia om Svenska skråväsendets öden, att tvånget är mindre gammalt, än man trott; visade, att näringar och näringsidkare lidit deraf; framställde, med ett ord, en tallå, som bordt, i gyllene ram, uphängas i hvarje skrå-domstol och hvarje embets-låda.

Nu — (1821 — se Stockholms Posten för sistl. Lördag) tänker Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium om oftanämnde Concessioner på följande sätt: "Det har blifvit en hos många rådande mening, att, igenom Kongl. Kungörelsen d. 6 Apr. 1810, en oinskränkt näringsfrihet blifvit medgifven. Af det förklarande, att idkandet af all borgerlig näring måtte, emot åtagande af deremot svarande borgerlig tunga, blifva en rättighet för alla medborgareklasser, har man velat draga den slutsats, att en hvar, utan förbindelse att fullgöra hvad författningarne föreskrifva, kunde komma till utöfning af handel eller handtverk. Denna tanka är förhastad *) och härleder sig

*) D. v. s. Kongl. Commerce-Collegium utlät sig

från irrigt begrepp om både naturen, syftningen och följderna af Riksståndens concessioner". Af "sådan oriktig grund" har klagan blifvit förd öfver Collegium, "ej blott i underd. besvär, utan äfven i offentligt tryck"; hvarföre Collegium företagit sig att ingå i en närmare utveckling af ämnet.

Adeln afsade sig rättigheten att ensam besitta säterier m. m., emot vilkor, bland annat, att idkandet af all borgerlig näring måtte blifva en rättighet för alla medborgare-classer. Vid dessa förändringar och jemkningar i Ståndens privilegier anmärkte Borgareståndet ingen ting, och erkände dem således. "Men då Ståndets directa eller indirecta samtycke i den delen angår blott den eftergift af dess enskilda rätt, som ett annat stånd hade fordrat *); kan deraf ej hemtas någon grund för en allmän oinskränkt näringsfrihet. Innehållet af Rikets Ständers underd. anmälan utvisar, att föremålet af Ståndens öfverenskommelse var en jemkning af de personliga fördelar, som kunde anses innebära, mindre nytta för deras innehafvare, än anledning till obehagliga intryck hos de classer af medborgare, som deraf voro i saknad." **) "Hvarken uti Rikets Ständers underd. skrifvelse, eller uti Kongl.

för hastigt år 1812. Hade det blott väntat, så hade det säkert rättat sina irriga begrepp.

*) Som NB. ett annat stånd fordrat för alla stånden. Vi få se längre fram slutsatserna af denna insinnation.

**) Sannerligen rätt fint uttänkt af Borgareståndet, i fall det bakom dessa ord ville skydda sin rätt att behålla alla privilegier, som medföra någon nytta för deras innehafvare! Att monopolier äro fördelaktiga för monopolisten, har längliga tiders erfarenhet intygat. Annars fattade man i allmänhet (och troligen då äfven Borgareståndet) dessa ord såsom ett allmänt raisonnement om skrän, och icke såsom en reservation. Hvad ljusets barn i allmänhet äro enfaldiga!

Maj:ts nåd. Kungörelse derom af d. 6 April 1810, förekommer ringaste fråga om andra stadgar, än sådana, som kunna hänföras till de genom 114 § af Regeringsformen stadfästade privilegier, öfver hvilka Riksständen kunde tillägna sig dispositionsrätt. ***) "Och som de, under namn af Handels-ordning, Skrå-ordning och Hall-ordning utfärdade författningar, hvilka innehålla reglementariska föreskrifter, angående hvad som bör iakttagas af dem, som vilja idka borgerlig näring, icke utgöra några ståndsprivilegier, utan äro allmänna hushållslagar, hvilkas ändrande eller uphäfvande beror af Konungens nådiga godfinnande, men ej på något Borgareståndets begifvande eller Rikets Ständers öfverenskommelser †); så följer deraf,

***) Hvar öfver kunna Riksständen tillägna sig dispositionsrätt, om man undantager beskattning och Kronans domäner? Grundlagsfrågor måste, lika väl som all annan lagstiftning, afgöras gemensamt med Konungen. I Ständernas skrifvelse och i Kongl. Kungörelsen förekommer väl fråga om sådana stadgar, som kunna hänföras under 114 §, men (om ock ej uttryckligen i inledningen) äfven om sådana, som icke kunna hänföras till denna §, hvilken, i förbigående sagdt, efter all förnuftig lagtolkning egentligen rörer Ståndens privilegier såsom stånd, d. v. s. deras representationsrätt; en sats, som Collegium sjelft längre fram bevisar. Förklaras concessionerne ötvunget, utan advocatur och utan letande efter afsigter, så handla de helt enkelt om det, hvarom de handla, d. v. s. de stadga näringsfrihet och uphäfva således alla stadgar, som innehålla motsatsen, de må sedan höra under 114 § eller hvilken som helst. För att förstå Concessionerna, behöfver man ingen ting mer, än att kunna förstå Svenska och att äga sundt förnuft.

†) Ändtligen är då detta en gång medgifvet; uplysningen har stigit, liberaliteten har segrat. Huru hjertligt skrå-privilegiernas innehafvare eller beskyddare skola tacka Kongl. Collegium för denna upptäckt, det skall tiden visa. Om nu olyckan skulle vilja, att tre stånd en vacker dag gå in till Kongl. Maj:t med en underd.

att den åberopade concessionen ej kan på dessa lagar äga någon inflytelse och att, om äfven, emot all sannolikhet (!) Borgareståndets afsigt varit att samtycka till en illimiterad näringsfrihet, sådant likväl ej rimligen kunnat medföra någon rubbning uti hvad af Kongl. Maj:t blifvit i nåder förordnad, angående sätet att förvärfva rättighet till idkande af borgerlig rörelse eller handtering *) hvarom icke ens fråga kunde af något Riksstånd eller af alla Riksstånden väckas annorlunda, än i enlighet med Regeringsformens föreskrift i 89 §, som tillåter Rikets Ständer att, i afseende på förändring, förklaring eller uphållvande af lagar, som röra Rikets allmänna hushållning, framföra sina underdåniga önsknings, sedan slika frågor blifvit af Allmänna Besvärs- och Oeconomie-Utskottet utredda. I denna således uti Grundlagen uttryckligen bestämda ordning har, så vidt Collegium är bekant **) icke till Kongl. Maj:t inkommit något Rikets Ständers underd. hemställande angående sådan utsträckning af rättigheten att idka borgerlig näring, som man förment vara af Kongl. Maj:t i nåder bifallen. ***)

önskan, att allmän näringsfrihet måtte införas, och Kongl. Maj:t derpå fäster nådigt afseende; då torde skrävännerne önska, att den förmenta grundlags-helgden icke så plötsligen blifvit fräntagen skrånna. Kongl. Collegii premiss är dock god; så nu se slutföljden.

*) Riktigt; ty om förvärfva var ej mer fråga, då hvar man ägde.

**) Ingen ting behöfver vara Collegium bekant, utom hvad Kongl. Maj:t till underd. esterrättelse utfärdat. Därmed böra de Kongl. Collegierne åtnöjas.

***) Talade man om lagstiftningssätet vid dessa concessioners upgörande, och ville man blott deraf sluta till, hvad de böra angå; så kunde man lika lätt säga, oaktadt klara ordalydelsen, att de icke röra 114 §, de deri stadfästade privilegier eller, med ett ord, någon ting till grundlag hörande; ty grundlagsfrågor afgöras med helt andra formaliteter — se Re-

Collegium anser concessionerna blott såsom ömsesidiga utbyten af de under 114 §. begripna rättigheter, ”dem hvarje Stånd ägde magt att afstå till förmån för andra medborgare-classer eller stånd.” Borgareståndets concession kunde således ”icke sträckas utöfver gränsen af ståndets behörighet att i detta ämne besluta” och ”kan icke annorlunda förstås, än att Ståndet derigenom undanröjde det hinder för andra medborgare-classer att förvärfva burskap å stadsmanna-näring, som kunde äga sin grund i någon dess enskilda ståndsrätt †); hvarmed således häfdes alla tvifvelsmål om frihet för Frälsemän att ingå äfven i sådan borgerlig rörelse, eller handtering, som ej kunde anses vara dem, enligt 19 §. af Adelliga Privilegierna, tillåten ††).” ”Om Bor-

geringsformen, som redan var gillad och antagen, långt innan concessionerna beslötos. Det torde således vara rådligast att låta bli all gissning från stiftningssätet till föremålet, och blott nöja sig med klara ordförståndet. Dessutom, då Konungen besluter något, är det nödvändigt, att i beslutet står: detta hafva vi beslutit såsom ekonomi-stadga, eller såsom något annat? Är en Kongl. författning ogiltig, i fall den handlar om ett ekonomiskt ämne och Ständerne framställt sitt beslut derom under annan form, än såsom underd. önskan? Äga Konungens beslut i ekonomiska frågor icke laglig kraft, i fall ständerne öfverenskommit derom, eller ett stånd begifvit sig dertill? Man kan nästan förvånas öfver enkelheten af dessa frågor, och ännu mer öfver den, som ett ögonblick skulle hesitera vid deras besvarande.

†) Collegium har således 1812 icke blott förhastat sig, i sin åsigt, utan också ljugit i sin upgift; ty man påminner sig den då yttrade sats, att ”rättigheten till borgerliga närings idkande, efter genomgången läro-, öfving- och tjenstetid, eller aflagde prof och undergångne förhör, har uti fäderneslandet aldrig varit någon viss klass af medborgare, med andras uteslutande, förbehållen.

††) För att blott häfva ett tvifvelsmål (som dock aldrig existerat) upoffrade således Ridderskapet och Adeln sina stora prerogativer,

gareståndet härvid ej i sjelfva verket gjorde någon stor upoffring *), medgif likväl Ståndet Ridderskapet och Adeln enahanda näringsrättighet, som ståndet sjelft ägde **).” Derpå anförer Kongl. Collegium, att Kungörelsen d. 6 April 1810 ”ej är beledsagad af något stadgande, som ändrar författningarnes föreskrift angående den ordning, hvaruti burskap å handel eller handverk må erhållas ***);” och att den således ej kan innebära mer än hvad concessionen innebär. Collegium anmärker sluteligen, att Konungen, som äger stadga om skrå-författningarna, såsom om andra ekonomiska ämnen, nedsatt en committé, att utarbета förslag om hvad som bör iakttagas vid burskaps vinnande; ”hvilket förutsätter, att Kongl. Maj:t icke ansett en oinskränkt näringsfrihet vara, igenom 1810 års Kungörelse medgifven †).”

som icke voro något tvifvelsmål underkastade? Och för hvilken fördels vinnande? Jo; ingalunda för fäderneslandets väl; icke för att skaffa frihet och liberalitet tillträde i detta af skråtvång och sländs-interessen sönderlitna fädernesland (såsom man hittills trott om Adeln verklig högsinta concessioner); utan helt enkelt för att skaffa adelsmän rätt att blifva skrämakare, garfvere &c. Den, som yttrat en sådan tanke, vägar han träda en ädel Svensk Riddersman under ögonen?

*) Nej, det skall Gud veta, stor var den icke, emot det stora, som vans. Mången hade icke, utan fruktan att förolämpa Borgareståndet, vågat så oförtäckt yttra, att det så köpte guld mot glaspärlor. Och det med vett och vilja!

***) Således platt ingen fråga om de öfriga Stånden? Adeln underhandlade och vann endast för sig sjelf?

****) Mången tror, att den stadgar ingen föreskrift, just dertill att den stadgar, att ingen föreskrift är af nöden.

††) Hvilket icke förutsätter, hade det lika väl kunnat heta. Hvarföre ingingo skrå-em-

Tidens Lexicon.

(Forts. fr. N:o 125).

Constitutionella tänkesätt. Man ser, att Ultras i Frankrike nu äro de ifrigaste anhängare af chartan. Man har i många år sett denna manoeuvre hos Engelska Ministären och dess parti. Då det gällt att försvara sig sjelfva, hafva de utbredt sig i de mest svindlande loftal öfver constitutionen. Huru skall man förklara detta fenomen?

Det enda säkra, det i ögonen genast fallande är det, att constitutionen måtte vara så beskaffad, att Ultras och ministerparti finna sin räkning dervid. Om constitutionens lof blifver deras thema för dagen, kan man hålla tie mot ett, att constitutionen är oduglig, att den är blott ett skådebröd, en gala-drägt, som duger i det hela till ingen ting annat än att blända hopens ögon, men under hvilken, bland döda ben och allt slags orenlighet, kan spelas hvilka hokus pokus, man behagar. Dock sammanblandas, vid dylika loftal, alltid constitutionen med det närvarande sättet att verkställa dess föreskrifter. Att tadla detta sätt är att tadla constitutionen, och tvertom.

Dervid glömes aldrig att gifva vissa vinkar om faran och de förderliga afsigterna, som måste vara förenade med oblidna omdömen. Sin stora patriotism vill man visa genom denna ömtålighet om grundlagen. Men om författningen är ett så ruttet ägg, att hon icke tål att vidröras, hvar-

betena med den underd. ansöknigen? Dertill att näringsfriheten förutsattes. Kongl. Maj:t kunde således, i anledning af klagomålet öfver denna förutsättning, lika lätt hafva nedsatt Comitén för att återinföra ett uphälvet tvång, som för att häfva ett existerande.

till tjenar hon då? Hvertill kan man bruka ett så bräckligt ting? Jo, till ett bländverk, en skärm, bakom hvilken man kan tryggt drifva sitt spel. — Med harm måste patrioten ropa: bort med ett dylikt lekverk, och gif oss i stället en författning, som tål att vidröra! Gå dess rötter så på yttan, att hvarje väderfläkt blifver farlig för dess bestånd; gå de icke ned på djupet och äro de icke så fästade i hvarje medborgares hjerta, att alla granskningar och omdömen icke förmå skaka hennes krona; då är hon ett träd, der endast sparfvar och ekorrar kunna trifvas, men örnen aldrig nedslår sitt konungliga näste.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Italien. Arméerna stodo (enligt underrättelser från Rom af d. 4 dennes) helt nära hvarandra, men inga fiendtligheter hade ännu förfallit. Österrikiska avant-gardet hade besatt Rosari, Cesi och byarna deromkring. Neapolitanerne lågo mellan Rieti och Aspia, nästan under Malignanos murar. Båda arméerna fingo hvarvt ögonblick förstärkning af infanteri-, cavalleri- och artilleri-corpser. Frimont, som funnit Neapolitanska arméens ställning ganska stark, synes hafva ändrat sin oppositions-plan, hvilken i början var att med största delen af sin armée gå öfver Rom rakt på Neapel, under det en öfver Teramo och Aquila till samma mål gående colonne rensade bergen. Man hade räknat på föga motstånd och på ett starkt parti inom nationen och arméen. Men både parlamentets förklaringar och nationens upförande har visat, att man har att vänta starkt motstånd. Den fattade planen blef således ändrad; Frimont har begär, att hans reserve måtte framrycka, emedan han icke ville angripa, innan han hade sin andra linea formerad. En del af Österrikiska arméens reserve, (40,000 man) under Gen. Bubna, hade också, (enligt bref från Italien af d. 6 dennes) gått öfver Po och framryckt till Bologna. Detta dröjsmål har ökat Neapolitanernes mod; deras ifver växte dagligen, och man trodde, att de icke skulle tillåta Fr. vara oangripen, tilldess han hunnit verkställa sin föresats. — Man fruktade ett ögonblick, att Neapolitanerne skulle komma till

Rom, och Päfven begärde af Frimont en säkerhets-vakt, att skydda staden mot Neap. partigångares tilltagsenhet. Några skärmytslingar skola hafva ägt rum; men man känner icke resultaten. Neapolitanerne sysselsatte sig verkligen med vägarne förstörande i träskan vid Terracina o. s. v. Att denna vägarne förstöring icke varit så fullkomlig, som man utspridt, synes dock deraf, att Neapelska posten af d. 24 Febr. på vanlig väg kommit till Norra Italien. — Från Majland heter det af d. 5 dennes: de hittills tagna dispositioner gifva anledning till den förmodan, att föga viktigt kommer att ske på gränsen åt Terracina; men i Abruzzo väntar man blödiga upträden; der hade Österrikiska arméen redan inryckt och der stod Neapolitanska hufvudstyrkan concentrerad. Den skall utgöra nära 100,000 man. De vid Fendi (där Gen. Filangieri stod) och Capua förut förlagda Nep. trupper hade, som det sades, till största delen i forcerade marcher gått till Abruzzo, då egentliga krigs-theatern syntes draga sig åt bergen. Gen. Gugl. Pepe hade kommit till Abruzzo med Hertigen af Noto, Pr. Regentens son, och visat trupperne den unga Prinsen.

Från Österrike gå trupper allt jemnt till Italien. Österrikiska trupperne få blott förpläguing i Kyrkostaten, men gå icke in i Rom, emedan Päfven strängt ynkas sin neutralitet. — Österrikiska flottillen, under Marchese Paulucci, består af två fregatter, flera penicher och kanonbåtar. Den har utloplit från Ancona, för att kryssa utmed Neapolitanska kusten och observera Pescara-sundet.

Bar. Frimont har, vid sitt inträde inom Neapelska gränsen, utgifvit en proclamation, åtföljd af en Konungens af Neapel kungörelse, daterad Laibach d. 23 Febr.

Neapel. D. 21 Febr. förklarade parlamentet det nu varande kriget för nationelt och utsatte belöningar för dem, som utmärka sig. En million i nationalgods är anslagen till detta ändamål. Äfven beslöts, att, om hufvudstaden blefve ockuperad, skola parlament, skattkammare och autoriteter flyttas till Salerno. Chev. Thomas är nämnd till Inrikes Minister. — Krigsförklaringen var under pressen (d. 24 Febr.) och skulle vara moderat, men grundligt författad. Neap. flottan har fått ordres att som fiender behandla alla Österrikiska skepp. — Gen. Fl. Pepe är nämnd till Chef för Generalstaben, Gen. Liént. Gugl. Pepe till anförare för andra och Gen. Carascosa för första armée-corpset; Gen. Pegani kvarstadar på Gaeta.

Då de tre allierades ministrar begärde sina pass, sade Ministern dem, att de kunde blifva kvar

om de ville; personer och egendom skulle skyddas; nationen ansåge sig icke i krig med Preussen och Ryssland. — Vid Fregatten Glasgow's afsegling från Neapel (heter det från England af d. 13 dennes) var ingen fråga om, att Engelska flotten skulle lämna sin station på Neapelska redden. Det berättades äfven, att Gen. R. Wilson erbjudit sig att commendera Neapolitanska arméen, hvilket man dock undanbedt sig.

I Parlamentet har blifvit föreslaget, att för tillfället all magt skulle öfverlemnas till Pr. Regenten, som skulle biträdas af ett rådgifvande utskott. — Ett beslut är fattadt, att, om händelserna kunde föra arméen öfver gränsen, skola alla Italiens folk betraktas såsom bröder och vänner, och allt, hvad arméen requirerar, skall betalas med contant eller skattkammarsedlar, som inlösas efter sikt.

För Siciliens inre styrelse är besluten en provisorisk regerings-commission af 7 ledamöter, under ordförande af en General eller hög civil-embetsman. Denna commission ingifver till parlamentet förslag, som öfverensstämma med monarkiens enhet. Säkerhetsgarder inrättas i det inre af ön.

Spanien. Sedan Ministrarne, såsom man redan sett, alla utom en fått afsked, allät Konungen d. 3 dennes, genom den enda kvarvarande (Sjöministern Jabat) ett decret, hvarigenom H. M. anmodade Cortes att upgifva de män, som mäst förtjente allmänna förtroendet och som Cortes ansågo skickliga att blifva Ministrar. "Hvarje deputerad särskildt skulle, om han anmodades, biträda mig med sina insigter; och alla tillsammans skola således icke neka mig sina råd och uplysningar." Häröfver upstodo långa debatter —. Somliga ansågo saken icke tillkomma Cortes, "hvilkas tänkesätt förmodligen icke öfverensstämde med deras, som rådt Konungen att afskeda Ministrar, de där voro kända såsom constitutionens fastaste stöd." Man ville ej eller, att det skulle synas, såsom Cortes tacito garanterat de nya Ministrarnas upförande. Derföre undanbådo sig Cortes, i djupaste underdånighet, uppdraget.

D. 4 lät Konungen tillkännagifva, att han beviljat äfven Jabat afsked. Cortes förklarade sig permanenta, efter som inga ansvariga Ministrar funnos. Derpå öfverlades om Addressen till svar på Konungens tal, och Exministrarna före kallades, att göra redo, i afseende på Konungens uttryck om sitt förolämpande. Denna del af talet befans icke i det i Minister-arkivet förvarade exemplar; hvarföre det beslöts, att redo skulle göras endast för den af ansvariga Ministrar contrasignerade del

af talet, men att det öfriga skulle öfvervägas i hemligt utskott. — Vid midnattstiden fick man veta, att Konungen utnämnt en ny Ministère, bestående af: Ministern i Paris Hr. Bardaxi (för Utrikes); Gen. Lieut. Thomas Moreno (för Krigs-); Riksgälds-directören Aut. Barata (för Finance-); Ledamoten af Högsta Domstolen Cano Manuel (för Justitiæ); Heders-ledamoten i Statsrådet Valdemoros (för Inrikes); Ledamoten i Högsta Domstolen Felio (för Ultramarinska); f. d. Secreteraren vid Ammiratitetet Escudero (för Sjö-ärenderna). Dessa utnämningar skedde, sedan Konungen anmodat Statsrådet att föreslå tre Candidater till hvarje departement, och detta skett.

Upproriska stämplingar fortsara allt jemnt att visa sig, och en tidning påstår, att special-domstolar torde komma i fråga, för att rausaka om dessa stämplingar.

Portugal. D. 28 Febr. antogs ändligen äfven de sista bland constitutions-förslagets 34 Artiklar, utom d. 30:de, som återremitterades, till närmare skärskådande. Den handlar om rättigheten att utnämna till embeten. Det var d. 26 Febr. som det beslöts, med 59 röster mot 26, att representationen skall bestå af blott en kammare; med 78 mot 6, att Konungens veto ej blifver oinskränkt; med 81 mot 41, att han äger ett fördröjande veto. D. 27 debatterades 23 artiklen och beslöts, att Konungen ej äger föreslå lagar.

Hvart ögonblick väntades Kronprinsen till Lissabon. — Biskopen och flera personer hafva kommit som fångar från Madeira. — De Engelska officerarne belönas hederligt och hemskickas.

Från Para berättas af d. 4 Jan., att Portugisiska constitutionen nyårs-mårgonen där proclamerades, provisorisk regering utsågs o. s. v., allt i Konungeus namn. Glädjen yttrades med kanonsalvor och tre dagars illumination.

Turkiet. Mot ännu en af sina Ståthållare tänker Porten begynna krig. En flotta var ämnad att gå mot Paschan af Egypten, hvars magt och snille förefallit divan odräglige. — Ali Pascha i Janina har lidit stor afbräck och torde snart vara förlorad.

Dannemark. Dom har fallit i Dampes och Jörgensens sak. De dömdes till döden, men benådades med lifstidsfängelse.

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 2 April.

Sine ira, studio et metu.

(Insändt.)
 Man begär alltför mycket af en lag, om man fordrar, att hvar enda § deri skall utgöra ett så fullständigt helt för sig 'sjelf, att den kan förstås och tillämpas, utan att läsas och öfvervägas i sammanhang med de föregående och efterföljande. I Sverige är det Domarens pligt, efter i Kap. 11 § Rättegångs-balken, att *pröfva Lagens rätta grund och mening och derefter döma*; det vill säga: han måste vara bekant med sjelfva andan af lagen, och genomträngd deraf, fälla sina omdömen, äfven der bokstafven tiger. Det är derföre som Recensenten af Domstolarnas beslut uti intecknings-frågan emellan Handlanden Kindgren och Lectorn Hellberg (Stockh. Courier N:o 128) rätteligen klandrat dessa beslut; ty oaktadt de ej stridde mot någon då gällande *beskrifven* lag, voro de likväl oförenlige med lagens rätta grund och mening. Om det nu är Domarens åliggande, att döma i lagens anda, der lagen ingenting uttryckligt stadgar, så måtte han än mera vara skyldig att jemnföra 2:ne bestämda lagbud, af hvilka det ena uppenbart syftar på det andra och fölaktligen deri har sin enda och rätta förklaring. Detta ringare anspråk på Domarens insigt och upmärksamhet synes Recensenten hafva estergifvit, då han liksom vill i förväg ursäktat ett misstag om sanna förståndet af 1818 års intekningslag.

25 § i denna lag lyder så:

"Utan hinder af skedd intekning, må
 "de jäf, gäldenären sedan gör emot den in-
 "teknade fordran, pröfvas, der ej inteknin-
 "gen grundar sig å hans eget erkännande
 "inför Rätta, eller jäfven *förut pröfvade*
 "*varit.*"

9 § lyder så:

"Nekar gäldenär skuldebref eller annan
 "handling, derå intekning sökes, eller gör
 "han emot sökandens fordran annat jäf,
 "och finner Rätten den fordran förthy så
 "tvistig vara, att sökanden bör genom laga
 "rättegång sin talan utföra; gifve då Rätten
 "honom anvisning att stämma". - - -

När nu en sådan § föregått, är det väl ej besynnerligt, att lagen i en efterföljande omtalar jäf, som *förut pröfvade varit*. Icke vore det rätt, att ett jäf, som efter 9 § blifvit på ett eller annat sätt bestämdt ogilladt innan intekningen fastställdes, skulle kunna å nyo underkastas pröfning efter 25 §. Detta komme ju i strid med Svenska Rättegångs-ordningens esprit. Har gäldenären en gång låtit bero vid ett formligt afslag af jäfvet; så måste han väl deraf vara lika bunden, som af *ett erkännande inför rätta*. Men då, emot 25 §:s tydliga syftning, man omöjligen lär kunna, påstå att gäldenärens uteblifvande från rätten i en intekningsfråga medför enahanda verkan, som hans *erkännande af fordringen*, tyckes det vara

ännu omöjligare, att någon domare kunde falla på den tanken, att ett slikt uteblifvande skulle vara af lika betydelse med en förutgången pröfning af jäf. De jäf, som kunna sägas hafva *förut pröfvade varit*, måste nödvändigt hafva varit *förut gjorde*. Allt mörker i denna del försvinner vid jemförelsen af båda de ofvan anförda §§. Om lagen alltid finge vara sin egen tolk, och om man såge den *icke i stycke utan i helt*, skulle man ej träffa hälften så mycken förbistring, som den man nu dagligen förnimmer hos högre och lägre Domstolar. Men saken är, att man vill taga bouts rimés ur lagen, och göra ifyllningen ur sitt eget hufvud.

Med villigt erkännande af allt, hvad denna upsats innehåller, kan Rec. likväl icke frångå den öfvertygelsen, att 25 § af Intekningslagen skulle varit både klarare och fullständigare, om hela den senare hälften: "der ej inteckning grundar sig" &c. varit utesluten. Rec. inser ej, huru en skulds erkännande kan *hindra pröfning* af dess giltighet, ehuru han inser, hvad verkan detta erkännande kan vid pröfningen hafva. Och när fråga är, huruvida en redan anställd pröfning skall hindra en ny; så tycker Rec. fråga icke vara om något sådant hinder från sjelfva intekningen. Han förblifver således tills vidare i den öfvertygelse, han yttrat, att *alla* jäf mot en inteknad fordran borde få prövas utan hinder af intekningen. Ty efter hans begrepp säger det sig sjelft i ena fallet, att jäfvens godkännande är annat än deras pröfvande, och i det andra, att hvad som redan är dömdt, ej får å nyo uptagas, hvilket således hvarken behöft särskildt förskrifvas eller bordt få namn af ett från sjelfva intekningen upkommet hinder för den i fråga varande pröfningen.

LAGFARENHET.

En sak, der Konungens Högsta Domstol gifvit den största anledning till anmärkning emot sig, har af oss blifvit allt hittills sparad, ehuru säkert den viktigaste bland dem, hvori vi trott misstagen påkalla allmän granskning. Denna sak är ej ny för största delen af våra läsare och kan visserligen icke heller vara förgäten. Men vi hafva ansett nödigt, att de Domare, hvilkas förfarande vi gå att granska, dessförinnan vore någorlunda kände. Ty saken är sådan, att passionerna deraf lätteligen retas. Men sedan man sett, huru föga ovanliga misstagen äro uti enkla alldagliga frågor; bör man hafva lärt att i viktigare mål icke fordra af de dömande en större ofelbarhet; och ingen redlig själ skall frestas att belasta deras samveten med en skuld, som kan läggas endast på deras omdömen.

Frågan rörer en bland dessa anklagelser, för hvilka våld och barbari stiftat den från Sveriges lag förvisade regeln, att heldre fälla än fria, misstänka brottslighet på lösare grunder, än som i andra mål antagas, och knappast blygas för det mest uppenbara inflytande från den ena partens makt och öfverlägsenhet. Frågan rörer, med ett ord, ett så kalladt *högmålsbrott*, och ett af den mest alarmerande art — om nemligen förnuft och domare skola alarmeras af blotta anklagelser och i inbillningen upmäta brottsligheten, innan sjelfva gerningen, hvori den skall finnas, blifvit undersökt. Om det märkvärdiga kalaset i Wisby är frågan, der två personer skulle hafva, genom tömande af sina glas, angripit den regerande Dynastien och förverkat lifvet, hvilket derföre Konungens Högsta Domstol äfven dömd dem att mista. De lefva, men lefva genom Konungens nåd. Domaremakten har icke skyddat dem.

Man fasa, att se oss röra vid denna

ömtåliga sak. Inbillar man sig då, att den verkligen var af vigt för thron öljden? Vår från Konungahuset oskiljaktiga trygghet står den då på sådana fötter, att den skakas af hvarje fläkt? Skall man söka betydelse i ett par dårars prat eller ett par drucknas infall, för att upleta vådor för detta högsta nödvändiga i samhället, detta kraftigaste bland dess sammanhållningsband? Det mest vördnadsbjudande och vigtigaste bland folkets interessen, med hvilket vår sjelfständighet står eller faller, det som mest af alla sammanvuxit med hvarje klok svensk undersåtes alla lofliga förhoppningar, skall det ej vara starkare, än att man tror det stäldt på spel, hvarje gång ett obetänksamt eller meningslöst ord går öfver någons läppar? Detta höga fosterländska interesse, hvars förordande är trälldomens inkallande öfver oss, och som derföre måste vara mäktigt nog att motstå skakningarne af de djerfvaste factioners utbrott, af de vidsträcktaste sammanvärjningar mot friheten, skall detta heliga interesse mot det minsta, det minst grundade alarm försvara sig med ängslan, med våld och laglöshet, liksom kände det hos sig sjelft icke den ringaste kraft eller trygghet?

Hvad annan storsinnet framlyser i det folkets begrepp om sin trygghet, som tror högmålssaker vara de, hvari man aldramest sorgtälligt måste vårda den anklagades rätt, som dervid aldrig föreställer sig, att faderlandet är i våda, utan blott bemödar sig att, genom rättegångsformernas långsamare gång och det högtidligaste försvar för den anklagade, afsvala den allmänna harmen emot den missledde dären! Om någon nationalstolthet anstår oss, i sanning är detta den första, vi böra tillägna oss. Förhembliade undersökningar om statsbrott, och domar, dikterade af tyranniets feghet, har Sverige haft nog, för att kasta skuggor på styrelsen, såsom beständigt bäfvande för folkets miss-

nöje. Det är tid, att offentligheten begagnas för att visa, att svenska folket tål att höra äfven de ännen, som kallas vådliga, utan att hvarken genast bäfva för vidtutseende stämplingar, eller rusa till deltagande i förrådares planer.

Men hvarföre börja med att ursäktas en granskning, hvartill vår rättighet är så ovilkorligen gifven? Skulle vi väl frukta, att svenska folket låter missleda sig om afsigten hos den, som ville påstå, att klokhetera bjuder tystnad i en sak af denna beskaffenhet? Folket skulle ej begripa, att de misstag, som kunna vara begångna af missförstådt nit för Konungahuset, i och för sig sjelfva hvarken lända till Dess skada eller Dess fördel, men att den minsta skynt af rädsla att yppa dessa misstag vore en förolämpning mot detta Konungahus? Vill man påstå, att *den* röjer trohet mot Konungen, som söker inbilla oss, att Han misstror svenska folket, hvarje gång en fiende till Hans person upptäcket, och tror sig hafva upptäckt en fiende till sin person, hvarje gång en misstänka mot någon framkastas af en beställsam ögontjenare? Det skulle vara Konungens önskan, att en sådan måtte straffas, skyldig eller oskyldig? Eller hvarföre skulle Han annars ej önska, att man undersöker, om en sådan var brottslig eller icke?

I trots af alla ögontjenares beställsamhet, äger Konungen i Sverige sina undersåters kärlek. Man må arbeta så mycket man vill, att förvrída begreppen om Hans plats i samhället, inblanda Hans personlighet i allt och afleda på Honom det tadel, som rådgifvares förvållande ådrager; så skall man dock ej längre hindra ett med förnuft begåfvadt folk att göra rättvisa åt dessa konstgrepp och lära att ovilkorligen *utkräva landets blod ur Ministrars naglar*, belasta dem med rättvis skuld för allt orätt,

som sker, och allt godt som underlåtes. Och så fort denna lära hinner göra sig aktad äfven af dem, hvilka äfva att vara de siste som erkänna all sanning, skola de för alltid afstå från larmskränet om vådan att förolämpa Konungen genom en välförtjent räfst öfver åtgärder, i hvad ämne som helst, äfven sådana, der man kunde vilja förebära, att svagheterna och förvillelserna härledde sig från panisk fruktan att i frågor, omedelbart rörande den helgade personen, tillåta sig något, som möjligen kunde misshaga.

Se här protokollerna öfver den sak, hvarom fråga är:

Utdrag af Protocollet öfver Justitiæ-Ärender, hållit i Kongl. Maj:ts Högsta Domstol.

Thorsdagen den 17. Julii. 1817.

Närvaranda:

Hans Excellence Justitiæ-Stats-Ministern
m. m. Herr Grefve GYLLENBORG.

Justitiæ-Råden: ZIERVOGEL.

TORÉN.

MARKS V. WÜRTEMBERG.

NORÉUS.

EKORN. *)

S. D. Hans Excellence Herr Grefven och Justitiæ-Stats-Ministern tillkännagaf, att Justitiæ-Rådet Isertjelm hos Hans Excellence anmält sig vara af sjukdom hindrad att i dag upkomma i Högsta Domstolen, hvarföre, och då jemväl Justitiæ-Rådet Petersson, som eljest nu vore tjenstgörande, hindrades af skyldskaps-jäf, att deltaga i pröfningen af nedenstående brottmål, Hans Excellence, till virmande af dömfördt antal Ledamöter, anmodat Justitiæ-Rådet Blom, att i Högsta Domstolen samana mål öfver-

vara; I anledning hvaraf bemäkte Justitiæ-Råd äfven sig inställt och nu sitt rum bland Högsta Domstolns Ledamöter intog; hvar efter tillförordnade Föredraganden, Förste Expeditions-Secreteraren Forelius, i underdånighet föredrog:

Svea Hof-Rätts underdåniga skrifvelse af den 12:te i nästledne månad, jemte dess samma dag gifne, och, till följe af 29 puncten i Kongl. Förklaringen den 23 Martii 1807, Kongl. Maj:ts Nådiga pröfning underställde Utslag uti målet, angående delrykten, som, rörande Rikets säkerhet och den stadgade ordningen, skola varit på Gottland kringspredde, och dels den händelse, att den 28:de Januarii innevarande år, på Kongl. Maj:ts Höga Namns dag, ibland ett till dess firande församladt sällskap i Wisby, en Skål för Gustaf den femte blifvit drucken; uti hvilket mål, der ej uptäckas kunnat, att något falskt ryckte, som rört Rikets säkerhet och den fastställda ordningen, varit på Gottland i omlopp, mindre att någon diktat sådant, eller kring landet utspriddt, och hvadan fråga om ansvar i den delen ej ägde rum, Hof-Rätten förklarar, att alldenstund Provincial-Medicus Doctor Petter Johan Bergelin, samt vice Collega Scholæ Magister Lars Petter Ihre frivilligt bekänt, att då efter en den 28 sistledne Januarii i Wisby, till firande af Hans Maj:ts och Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsens Höga Namnsdag, hållen Assemblée till dans, en del af Sällskapet till ett antal af Tjugu två personer, jemlikt dagen förut upgjord tillställning, varit på särskildt ställe efter kl. elföfva samlade, och tagit aflonmåltid, derunder först rödt vin, och sedan punche druckits, och hvarvid i sistnämnda dryck, skålar till underdånig vördnadsbetygelse för Hans Maj:t och Hans Kongl. Höghet blifvit ljudeligen föreslagne, och i sällskapet druckne, ha va Bergelin och Ihre

*) Att Herr Justitiæ-Rådet Blom äfven öfver varit målet, får man genast se i texten.

medan de ännu haft rödt vin i glaset, den förre eller Bergelin yttrat: Gustaf den femtes skål, och druckit sitt glas, samt den sednare eller Ihre äfven uprepat den skålen, och derpå jemväl sitt glas druckit; samt detta förhållande styrktes derigenom, att aflörde vittnens utsagor, deri de sammanstämde, företedde händelsen sådån, att sedan Bergelin under måltiden frågat, hvad klockan varit, Bergelin efter klockan Tolf, ej såsom Sällskapet föreslagen, utan med lägre och halfhög röst yttrat och druckit skålen, deri Ihre ock derefter instämt, hvarpå Capitainen Stevenii, Lieutenanten Welin, samt Fendricken Gierle förebrätt Bergelin och Ihre deras gerning, derom ordväxling upkommit med Ihre, som sökt föreställa händelsen såsom oskyldig, hvaremot Bergelin begifvit sig ur rummet in i ett annat till Enkan Stahre och yttrat sig, som orden fallit, hafva druckit en skål, hur det kommer att gå; förden skull, och utan afseende, hvad Bergelin rörde, på hans vidare, under förhören, och jemväl uti förklaringen till Hof-Rätten gjorde förbärande, som skulle han ej med redighet minnas, att han verkligen druckit den åklagade skålen, samt Bergelins tillika i Hof-Rätten väckte erindran, det kunde de två vittnen, de der förmålt det Bergelin druckit den åtalade skålen, såsom de ende af hela Sällskapet, hvilka sådant vittnat, anses hafva meddelt och utspridt ryckte om händelsen, och vittnes-målen förthylemnas utan upmärksamhet, hvilken erindran desto heldre förföllo, som det hufvudsakliga af desse vittnesmål instämde med hvad både Bergelin och Ihre om händelsen frivilligt tillstått; funno Hof-Rätten det Bergelin och Ihre voro lagligen förvundne, att vid ofvanberörde tillfälle, som åtminstone en del af Sällskapet ansett vara ämnadt att sluta dagens högtidlighet, hafva ut-

sagt och druckit den såsom brottslig anmärkte skålen; och ehuru Bergelin och Ihre, de der bägge vid tillfället varit druckne, enständigt förnekat sig hafva vid yttrandet af nämnde skål, haft något ondt upsåt, utan påstått, Bergelin, att hvad han gjordt hade skedt i yrsel, utan medvetande och afsigt, samt Ihre, att han af obetänksamhet och i den förvullelse, att han förment Bergelin dermed blifva för sitt förhållande mindre blottställd, förenat sig i den af honom utsagde skålen: det ej eller kunnat utrönas, om och i hvad mån Bergelins och Ihres förfarande ägt sammanhang med eller varit föranledt af det om Hans Majests Konungens sjuklighet då på Gotland försporde oroande och bekymmerfulla ryckte, eller att Bergelin och Ihre framställt sine yttranden så, att de dermed uppenbarligen sökt upmana andra att dela de känslor de sjelfve sålunda yppat; och hvartill kommo, att i det sorl, som ibland Sällskapet varat under hela måltiden, och jemväl då Bergelin och Ihre druckit den åtalade skålen, ej flere än af de närmast sittande i sällskapet, två, jemte Ihre förmärkt Bergelin, och tre åhört Ihres uttryck, samt sett dem derpå dricka sine glas; dock som beskaffenheten af det yttrande, Bergelin i anförde måtto haft, och Ihre efter honom uprepat, samt bägge bekräftat på det sätt, som vanligen vid tillägnandet af någon skål brukas, i alla fall inneburit sådant, som då all anledning saknas för tillämpning deraf till någon medlem af det efter Rikets Grundlagar Regerande Konunga-Huset, deremot otvunget till åsystning utmärker sådån, så vidt känt är, ännu lefvande person, med hvilken Kongl. Majst i kraft af Riksens Ständers Beslut, genom allmän författning den 10 December 1812, i nåder all gemenskap förbudit: Vid hvilket förhållande Bergelin och Ihre destomindre

kunna anses, såsom hade de utan föreställning om brottslighet förfarit, som, utom det sådant stridde emot hvad Ihre uppgifvit, såsom orsak hvarföre han gjort sig i Bergelins gjerning delaktig, samt hvad slutas borde af Bergelins genast efter händelsen hafde utlåtelse till Eukan Stahre, och af den kännedom om medborgerliga plikter, Bergelin och Ihre dessutom, såsom tjänstemän, icke kunnat sakna, så uttryckte gjerningen uppenbar förgätnhet, ej allenast af den hyllning samt tro och huldhhet Rikens Ständer, för sig och efterkommande, samt Bergelin och Ihre särskildt, i deras egenskap af tjänstemän, svurit Konungen och Hans Kongl. Höghet Kronprinsen och Dess Höga ätt, utan ock af den vördnad och tillgifvenhet för Konungen och Konunga-Huset, som tillfället särskilt bjudit; alltså och då det emot 4 §. i Kongl. Förordningen den 24 Augusti 1813, ej kunde lända Bergelin och Ihre till ursäkt, att de varit druckne, prövade Hof-rätten rättvist, det Petter Johan Bergelin och Lars Petter Ihre, för fälde yttranden, som innefattat anmaning till brott emot Rikens Ständers Beslut den 12 November 1810 §. 12, och med hvilka yttranden jämväl styrka kunde gifvas för stämpling emot den af Konungen och Rikens Ständer den 26 September nyssberörde år antagne och besvurne Successions-ordning, skulle, i förmåga af 1 och 2 §§. af Högstberörde Kongl. förbud den 10 December 1812, såsom Rikets Förrädare mista lif, ära och gods samt varda halshuggne; deruti Bergelin och Ihre, i särskildte af Konungens Befallningshafvande på Gottland insände besvärs- och böne-skrifter, af andragne förmente skäl, i underdånighet sökt ändring, eller ock, att, i händelse Hof-Rättens Utslag skulle pröfvas vara på Lag grundadt, Kongl. Maj:t, i anseende till andrague bevekande omständigheter, täcktes

af Gunst och Nåd Klaganderne från det dem ådömde dödsstraff förskona; äfvensom Magister Ihres Föräldrar Landt Räntmästaren Petter Ihre och dess Hustru Anna Beata Ihre, uti tillika insänd skrift, för bemälte deras Son fält underdånig förbön.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Italien. Spanska constitutionen synes hafva anhängare äfven här. I Sardiniska Konungens stater på fasta landet har den begynt proclameras. Underrättelserna lärom äro något olika. Franska regeringen lät (enligt Londonska tidningar) d. 15 Mars på Börsen kungöra en bulletin, om hvad som genom Telegraf inlupit och hvaraf hufvudsakliga innehållet var, att Garnisonen i Alessandria, 10,000 man stark, d. 10 proclamerat Spanska constitutionen; att Konungen, vid underrättelsen härom, fördrat, att de i Turin varande truppar skulle på dit, men att de endast svarat med: "leve Cortes's constitution!"; att Prinsen af Carignan och General Giffenga blefvo afsände till Alessandria, men vid sin ankomst genast ställde sig i spitsen för resningen och ropade på samma sätt; att Konungen hoppades stilla gäsningen medelst löfte om Franska Chartan, som dock icke antogs; att alla garnisoner i Piemont följt Alessandrias exempel; att Prinsen af Carignan och Gen. Giffenga med 25,000 man gått mot Mailand o. s. v. — Andra underrättelser från samma ställe och af samma dag säga, att det varit två regimenter, som i Alessandria proclamerade Spanska constitutionen redan d. 10, ehuru det var bestämdt att ske d. 15, och att Genua, enligt rykten, äfven skolat förklara sig för samma constitution.

På denna, så kallade officiella, underrättelses riktighet har man väl haft skäl att tvifva. Ytterligare nyheter i samma ämne hafva sedermera kommit öfver Paris, t. ex. den, att en Österrisk General, som kommit till Turin med särskilda updrag till Konungen, blifvit på thetaren där emottagen med stor ovilja, då man trodde hans ärende vara att begära hjälptruppar o. s. v.; att stor gäsning herskat bland invånarne och i synnerhet bland trupparna m. m. — Ändtligen har man fått directa och bestämda underrättelser från Turin af d. 11 Mars, enligt hvilka dagen förut en Kongl. Proclamation utkommit, af innehåll, "att utspridda hotande ryk-

ten förmått någon del af H. M.'s trupper att gripa till vapen. H. M. tror, att till ordningens återställande endast fordras sanningens framläggande. Lugnet har icke varit stördt i hufvudstaden, där den Kongl. familjen befinner sig, äfven som Prinsen af Carignan, hvilken gifvit H. M. icke tvetydiga bevis på sin ståndaktighet och nit. Det är falskt, att Österrike begärt någon fästning eller afskedandet af några trupper. H. M. har tvärtom af de allierade fått alla möjliga försäkningar om landets oafhængighet och integritet. Hvarje rörelse, som icke vore anbefalld af H. M., skulle endast hafva till följe att, oakad Dess oföränderliga vilja, främmande härar skulle inrycka inom staten och tillfoga den oberäkneligt öndt. H. M. lofvar derpå alla, som i resningen deltagit, om de återgå till sina platser, deras embetens bibehållande och Sin Kungliga nåd." Då den Kungliga proclamationen icke innehåller några detaljer, vill man anföra, hvad andra directa underrättelser innehålla. D. 11 om aftonen visade sig ännu ingen rörelse bland trupperna i Turin. Garnisonen i Alessandria bestod af två infanteri- och ett cavalleri-regimente. Ett af dessa regimenter mönstrades och Öfversten lät det, efter manoeuvren, upställa sig i en krets, höll ett kort tal och slutade med de orden: "Leffe constitutionen! Döden åt Österrikarna!" Hela regimentet och största delen af invånarne svarade på samma sätt och med enthusiasm. Det samma har skett i Coni och på andra ställen. Vid underrättelsen här-om ilade Konungen till Turin och skickade efter Prinsen af Carignan (Enligt bref från Turin, beslöts genast, att Prinsen skulle resa till Alessandria). Två cavalleri-regimenter skulle, utan ordres, hafva tågat till Alessandria. Man fruktade för garnisonerna i Novara och Vercelli. En annan tidning (säkert af sednare datum) säger, att i Turin rådde förvirring; att utgreningar af conspirationen fruktades i Mailand, Florenz, Venedig; att courierer afgått från Turin dit med varningar; att man hörde ropas: "Leffe Portugals constitution! leffe Prinsen af Carignan!" o. s. v.

Man lär icke hafva varit utan förntgående aningar och tecken till katastrofen. Gazette de France berättar från Turin af d. 9, att ungefär 8 dagar förut hade en viss Leblanc, troligtvis en factionens agent, blifvit där arresterad och i hans vagn funna en hop papper, proclamationer (sannolikt tryckta i Paris) o. s. v. Sedan häktades en postmästare och Prinsen af Cisterna, hvars papper förlades Konungen. — Angående händelserna på krigs-theatren har man väl utspridt, att en drabbning mellan båda arméerna ägt rum, hvori Österrikarne blifvit till-

baka slagne och förlorat 7000 man. Men detta befinnes fullkomligt ogrundadt, då man ur de ferskaste underrättelser, som finnas, nemligen från Mailand af d. 11 och från Florenz af d. 10, vet att d. 6 om aftonen ännu inga fiendtligheter förefallit och att Österrikiska höggvarteret den dagen var i Terni, avantgardet i Rieti, divisionen Stutterheim i Tivoli och Neapolitanernes hufvudstyrka i Aquila. Bref från Livornó af d. 9, med underrättelser, som kommit sjövägen från Neapel på 47 timmar, äfven som directa nyheter från Rom af d. 6 och från Neapel af d. 2, öfverensstämma deruti, att Neapolitanska folkets enthusiasm är gränslös och att det ouphörligt i massa tränger sig till gränserna, för att försvara dem. Under sådana omständigheter tror man, att anfall från Österrikiska sidan torde ännu tämligen länge uteblifva, åtminstone så länge tills reserven från norra Italien och, kanske, tills ny förstärkning från Tyskland hinna ankomma. Underrättelsen om Neapolitanernas allvarsamma försvarsrustningar har befunnits oväntad och stridande mot diplomaternes förra rapporter, hvilka framställt saken så, att ädlaste delen af Neapolitanska folket var mot revolutionen, att Filangieri, Carascosa m. fl. utmärkta män genast skulle gå öfver till Österrikarne m. m. Uptäckten af detta misstag måste göra en stor ändring i planerna. Det är således föga troligt, hvad Franska tidningar (som skola hafva underrättelser från Rom af d. 7,) säga, att förpost-affärer nödvändigt måste hafva förefallit den eller följande dagen. Trupperne, yttra de sig, stodo alldeles inpå hvarandra, och om fiendtligheter ej inträffat, måste Neapolitanerne hafva dragit sig tillbaka till deras försvarslinea mellan Pescara, Fondi och Pontinska träskan. — D. 3 var (enligt bref från Laibach af d. 9). Österrikiska arméens ställning följande: Höggvarter i Terni; avantgardet på förpost-linien vid Rieti; Walmoden vid Casa Vicentini bakom Rieti; divisionerne Wied-Runkel och Hessen-Homburg i läger vid Terni; divisionen Lederer mellan Foligno och Spoleto; artillerireserven vid Narni.

Konungen af Neapel har d. 9 kommit till Florenz, der en hop Neapelska och Sicilianska adelsmän befunno sig förut. Ifrån Österrikiska höggvarteret har utkommit en H. M. Konungens af Neapel kungörelse, daterad Laibach d. 23 Febr., deri H. M. framställer händelserna i Juli såsom beklagansvärda, yttrar sig hafva hoppats, att kloketen och moderationen skulle, genom H. M.'s faderliga förmaningar, vinna inträde och "en blind fanatism" icke bringa riket i förderf; beklagar, att "de menniskor, som nu styra i Neapel, kufvade

af någras förvändhet, blifvit döfve för H. M:s röst." "För att förblända våra undersåtars sinnen (fortfar H. M.) hafva de utspridt ett falskt och förolämpande rykte, att Wi befunne Oss under tvång." "En lång erfarenhet under en 60-årig regering har lärt Oss känna Wära folks karakter och sanna behof. Dessa hoppas Wi upfylla. Wi förklara, att den armée, som sätter sig i marche emot Wårt rike, ej skall anses såsom fiende utan såsom beskyddare. Wi befalla Wära egna härar till lands och sjös att emottaga våra bundsförvandters armée såsom en magt, agerande blott för Wårt rikets sanna interesse och för att försäkra dess lugn." o. s. v. I en bifogad proclamation af Österrikiska Öfverbefälhafvaren upmanas Neapolitanerne att höra sin Konungs röst. "Men," säger en Neapolitansk tidning, "vi skola ej förr tro på friden, än vi se H. M. återgifven åt sin thron och vår constitution respecerad."

Den hel. Fadren har för ett ögonblick tänkt på att lemna Rom. — Der ökas utländingars antal utomordentligt.

Neapel. D. 28 Febr. utkom regeringens manifest mot den Österrikiska declarationen. — D. 25 afgafs hos parlamentet ett utskotts-betänkande, som föreslår att förstöra landet vid fiendens anmalkande. Efter Netti's anmärkning, att detta den stela nordens system ej vore användbart på ett litet, af naturen välsignadt land, återremitterades förslaget till närmare skärskådande. — Calabreserne äro ovanligt rustade till strids. Prinsen regenten har rest till Abruzzo, för att mönstra trupperna. Det är officielt tillkännagifvet i parlamentet, att i utrikes ministerns bureau fanns ett anbud af 2000 Engelska frivilliga. Vid det tillfället yttrade Netti, att man borde förena sig med någon främmande magt; med den mäktiga Engelska nationen skulle man dessutom sluta en handelsetractat. — Parlamentet har meddelat naturalisation åt Gen. R. Wilson, hvilken erbjudit sig att som simpel soldat tjena i Neapolitanska arméen. En Albaner i Calabrien har erbjudit en fricorps af Albaneser. En stor mängd Catanier från Sicilien hafva tagit tjänst vid arméen. Den hemkallade garnisonen i Palermo har gått till Fondi. Tullbevakningscorpsen har begärt att få gå mot fienden, "emedan den är ett contraband, hvars införsel nogare bör hindras än någon annan förbuden varus." Prinsen Regentens son, som vistas vid arméen, har fått till hedersgarde de "tre hundra Bruttierne." — Enligt ett parlamentsbeslut skola alla medborgare, som hvarken höra till milicen eller legionerna, emot

qvitto aflemna alla sina gevär till arméen. Ett tvångslån af 3 millioner är uptaget. Det är fördelat i 150,000 lotter à 20 ducati stycket. Ingen är undantagen att erlægga sin andel. Staten betalar $7\frac{1}{2}$ procents ränta och lånet skall vara betalt 1830. Ärligen ske dragningar, då de lotter, som utkomma, betalas ur skattkammaren.

Franska Ministern har försäkrat om den strälgaste neutralitet å sin monarks sida, och att Grefve Blacas's förhållande blifvit högst ogilladt. — F. d. Finance-Minstern, Chev. Medici, har flytt till Rom och der haft långa conferencer med Cardinal-Statssecreteraren.

Spanien. Man är i allmänhet nöjd med den nya utnämningen af ministrar, då de äro kända såsom goda constitutionella. Deremot skall hafva varit starkt i fråga att sätta hela Statsrådet under anklagelse. F. d. Sjöministern (Jabat) läser hafva sammansatt den sista, så häftigt angripna delen af Konungens tal. — Den nya inrikes Ministern, Valdemoros, har undanbedt sig, och Felix sköter interim äfven inrikes portefeullen. Under väntan på utrikes-, justiti- och krigs-ministrarnas ankomst anförtroddes dessas portefeuller provisoriskt åt Hrr. Anduago, Encina och Valanzat.

Just som de förra Ministrarne fingo sitt afsked, voro de i begrepp att begära det. — Debatterne hos Cortes öfver slutet af Konungens tal och öfver frågan, om de afsatta Ministrarne skulle kallas, voro interessanta; men rummet tillåter icke deras intagande. Exministrarne inställde sig väl d. 5 Mars, men förklarade, att de såsom privatmän ingen ting hade att säga, ministrar vore de icke mer; allt hvad de, såsom sådana, kunde säga, vore dessutom till finnande i bureauerna; endast som anklagade skulle de svara. Det föreslogs att höra dem i hemligt utskott; men Arguelles sade: Publiciteten är min säkerhet och jag utsätter mig för alla olydnadens följder, så snart man vill i hemlighet höra mig.

Det skall vara mycket i fråga att, för folkökningens befordrande, tillåta presters giftermål. — Ur förhören med Vinuesa har utvicklat sig, att ändamålet med hans sammansvärjning varit att sätta Infanten Don Carles på thronen.

Rättelse:

I No 150 af detta blad första punkten står: "man gissade att Kongl. Hofrätten icke skulle bevilja stämning" — bör vara: "man gissade, att Kongl. Hofrätten icke beviljat stämning." —

STOCKHOLM,

Tryckt hos ELMÉN och GRANBERG.

COURIEREN

Thorsdagen den 12 April.

Sine ira, studio et metu.

Redactionen af Stockholms Courier har tvekat, om detta indragna blad borde ersättas med något nytt. Den har grubblat öfver frågan, om det någonsin bordt finnas eller ej, och vet icke i denna stund, om den ej bör ångra hela företaget. Att åstadkomma ett blad af annan beskaffenhet, har varit och är för Red. omöjligt. I hvarje artikel har legat dess författares individualitet; och sättet att säga hvarje sak har varit nästan lika ovilkorligt, som nödvändigheten att vidröra sjelfva saken, då vi trott oss dertill upmanade af den pligt, oss ålåg. I detta sätt eller detta val af ämnen lärer finnas någon ting otillbörligt, någon ting sådant, som kan vara orsak, att bladet icke fått fortsättas, och Red. är derigenom underrättad, att från dess hand ej kan komma något, som medgifver hopp om varaktighet. När man nu besinnar, huru ingen ting kan mindre båta, än en ephemerisk tillvarelse af en tidskrift, hvars hela historia blir, att den förolämpat och försvunnit, utan att hafva förmått skaffa sig den allmänna aktning, som bordt och kunnat blifva hennes skydd — och det enda tänkbara skydd för hennes verkliga sjelfständighet; så måste denna lumpna tillvarelse få ett ganska ringa värde emot den skada, publiciteten lider genom skriftens indragande.

En alfvarsam betraktelse af denna art är i stånd att nedslå den ärliga viljans mod. Ifrån den ljufva tron, att man var tryggad nog genom afsigtens renhet och förnuftets konstlösa bemödanden för sanningen, ifrån den förtjusande inbillningen om en sann sjelfständighet i medborgligt tänkande och meddelande, hvilket djupt fall ned till tvekan om allt, till nödvändigheten att fråga sig efter, man vet ej hvilka, betänkligheter och klokhetsreglor för hvarje steg, man tager! Man erfar ej detta, utan att betagas af modlöshet, i fall man annars icke, liknöjd för sin sanna bestämmelse, rigtar sina afsigter på andra föremål än det allmänna gagn, dit denna bestämmelse syftar.

Vare det långt ifrån oss, att i allt vilja erkännas felfria! Imedlertid hade vi trott, att våra misstag förtjente rättelse, eller åtminstone straff, om ingen annan rättelse varit lämplig. Vi hade trott, att antingen allmänheten, eller ock domstolarne, borde få urskilja, om vi hade rätt eller orätt i de tankar, vi framställde. Vi hade ingen aning deraf, att hvad af oss frambragtes någonsin skulle kunna blifva sådant, på hvilket kunde lämpas den lag, som handlar om våda för allmän säkerhet, förnärmande af personlig rätt utan skäl och bevis, eller en fortfarande smädlighet. Något sådant trodde vi icke möjligt för oss att åstadkomma. Renheten af våra afsig-

ter trodde vi ensam tillräcklig att skydda oss deremot. Den medborgliga vikt, som bestämde vårt val af ämnen, trodde vi vara nog uppenbar, att från misstyrdning freda dessa afsigter. Och vi tro allt detta ännu, ej mindre än förut — må yttrandet af denna öfvertygelse åtminstone vara oss tillåtet med samma rätt, som hvarje anklagad äger, att påstå sin oskuld.

Om vår öfvertygelse bedrager, det öfverlemna vi till hvarje läsare, som vet, hvad allmän säkerhet, hvad personlig rätt och hvad smädlighet vilja säga — och ännu mer till hvar och en, som, derutöfver, med likartad eller närsläktad känsla upfattat de spår, hjertat och sinnesstämningen kunnat intrycka uti de uppsatser, vi meddelat. Dömer oss någon af dessa läsare skyldiga; må han då äfven döma oss skyldiga till hvad publiciteten lidit genom indragande af vårt blad.

Det är icke af oss, som våra läsare behöfva lära, att publiciteten är i själfva sitt väsende fri, och att tvinga henne betyder det samma, som göra henne till intet. Vi våga icke kalla oss publicister, den stund en anledning uppstår till tvekan, huruvida den mening, vi yttra, är vår egen fria mening, huruvida vi ej skulle önska och efter samhälls-lagen kunna säga henne annorlunda, men icke våga det. Intet af allt, hvad vi yttra, är tillförlitligt, om en makt, som icke är en lag, svärfvar öfver oss, färdig att afstyra allt, som icke instämmer med dess önskan. Vi trodde ingenting dylikt. Vi ansågo oss för fria och arbetade såsom sådana. En långvarig framgång hade kan hända ingifvit våra läsare samma öfvertygelse.

Hvad äro vi nu? Kunna vi mera med skäl begära, att denna öfvertygelse skall kvarblifva hos våra läsare, om vi fortfara? Om vårt ogillande träffar ett steg, som är

ett viktigt föremål för medborglig upmärksamhet; skall man väl någonsin tro, att vi derom sagt allt, hvad vi bordt och kunnat tilltro oss att säga, i fall ingen ting annat än lagen återhållit oss? Taga vi oss åter den friheten att i något ämne upphöja oss till domare öfver förtjensten af en handling, som vi gilla; skall man ej då än mera våga att tro vår upriktighet?

Och likväl kunna vi ej uphöra — vår förlust må vara huru oersättelig som helst. Det förtroende, vi kunnat äga, våga vi ej längre begära. De som, utan det, skulle hafva den godheten att vilja fortsätta läsningen af vårt blad, (under det nya namnet), kunna vi likväl lofva, att han skall finna der så mycken sjelfständighet, som i något annat. Om han inskränker sina fordringar till den frihet, tiden medgifver; så torde han blifva nöjd.

Den åter, som är i stånd att tro oss, oaktadt hvad som händt, skall i själfva verket blifva den, som minst misstager sig, då han håller oss för desamma efteråt, som förut. Han må jemföra och pröfva. Det finnes en punkt, kring hvilken allt hvälfver, och som ej kan rubbas, utan att det måste falla i ögonen på hvarje betraktare af hela vårt politiska system. Så länge denna punkt står fast, skulle det föga uträtta, om vi ändrade tänkesätt i öfrigt. Alla de, som lida af vår öppenhet, hafva ingen ting att af oss hoppas, så länge vi ej kunna förmås att förråda vår öfvertygelse i denna del.

Vi tala om den monarkiska grundvalen för vår samhällsbyggnad. Man synes täfla att på olika sätt missförstå och antasta den. Vi hafva satt oss emot denna förvillelsens ström. Vi hafva sökt utreda för oss, hvad som finnes i grund-idéen af den constitutionella monarkien; och vi hafva funnit ett föremål för vår beundran och

vår högsta tillgifvenhet. Hvad skall man säga, om man öfvertygas, att det är just härigenom, som vi mest misshagat?

Alla af människor utfänkta regerings-sätt, bragta till deras högsta i sinneverlden tänkbara fulländning, innefatta corporations-makter, förutsätta timliga, enskilda intressen hos dem, som hålla styrelsens tömar — Monarkien ensam undantagen.

Mäktiga vasaller kunna hata och förtrycka sina slafvar; och der vasaller finnas, måste de regera. — En Konung kan icke hata sina undersåter. Han kan icke älska några slafveri, till fördel för andra, hvilkas förmåtenhet alltid hotar Hans egen makt.

En Konung är det enda tänkbara Statsöfverhufvud, som ej blott styrer och befaller folket, men också föreställer sjelfva folket — är i sin afsigt rent från allt parti, är högt i de lägstas beskydd, så väl som i de högstas, är otillgängligt för våld.

Endast ett sådant öfverhufvud, så fritt, så lika nära förenadt med alla sambällets ledamöter utan undantag, så lika benäget att främja allas väl, kan lika älska att höra allas röst, att se allt i dess sanna ljus — och se der, hvarföre ljusets tidevarf är Konungarnes. Se der innehållet af den ojemförliga lexa, som de sista revolutionerna gifvit. Allt annat må lemnas derhän. Tillslute sina ögon den, som kan, för den uppenbara sanningen, att samhällsbyggnaderne i närvarande tid skulle oundvikligen hafva fallit tillsammans, om folken icke lärt att söka sin räddning i Konungarnes uphöjande till en ny värdighet, i stället för deras afsättande. Uttänke den, som kan, andra vägar till samma mål. Men den utvägen, att låta uplysningens dag outhörligt ströma öfver regeringens steg, lemna alla de handlande organerne till spillo åt en fullkomligt obunden granskning, utan att försvaga styrelsens kraft — nej, denna up-

gift har aldrig blifvit löst på något annat sätt, än genom den monarkiska författningen.

Men hvad vi här omtala är den äkta Konungamakten, den *högre värdighet*, hvarmed lagen beklädt monarkerna, det verkliga *majestätet*. Folken hafva infört och helgat det. Dess fiender äro folkens förtryckare, antingen de önska Konungamakten afskaffad, för att lemna passionerna spelrum och väg till makt åt den tilltagsnaste, eller de vilja förnedra majestätet till våldsmakt, för att sjelfva utöfva denna under majestätets skydd.

Skall man väl en gång inse, huru omöjligt det är, som föregifves, att man vill freda Monarken för klander, då man vill tysta munnen på dem, som klandra regerings-åtgärder? Tvertom, Han är ej Monark, i den höga majestätiska bemärkelsen, den stund detta klander hämmas. Begära tystnad för Konungens skull, hvad är det annat, än framställa Konungen till mål för missnöjet? Bättre vore då, att låta folket fritt förolämpa majestätet, än göra det till föremål för folkets harm, utan att låta denna harm yttra sig. Och hvarföre frukta, att hvad helst må sägas, någonsin skall drabba den helgade personen? Vet ej den enfaldigaste undersåte, och har icke i Sverige hvarje torpare vetat det i alla tider, att hans Konung är godheten och rättvisan sjelf, och att alla möjliga misstag, som Konungen skulle förledas att sanctionera, äro andras verk? Hafva väl Spaniens olycklige invånare ett ögonblick anklagat sin Konung för alla deras lidanden, ehuru mycken möda Hans fordna gunstlingar synas hafva gjort sig, att framställa allt såsom härrörande från Hans personliga böjelse, göra sina grymheter och förvillelser lika heliga med majestätet?

Nej, folket är rättvist. Det vill älska och välsigna den höga Vårdaren af dess

rättigheter, den ädla Representanten af dess egen makt, den enda fullständiga motvigten mot alla factioners, alla frihetens fienders försök. Ju mera fritt det får anklaga dem, som borde upplysa Honom, desto mindre skall det anklaga Honom sjelf.

Man må förvånas, att i ett land, der dessa grundsatser icke öppet förnekas, och der man måste erkänna dem vara i grundlagen stadgade, ett system likväl kan följas, som syftar att omgifva Konungens likasom Dess rådgifvares gerningar med ett mörker, i hvilket det skall blifva omöjligt att urskilja, till hvad grad rådgifvarne äro vållande i regerings-åtgärderna. Konung och ministrar skola votera i Stats-rådet — ingen skall veta, hvad någondera sagt, utan blott att Konungen ensam afgör, på det ingen må frestas att tillvita Konungen en öfverträdelse af klokhetens råd, när felaktiga steg vidtagas! Då rådplägnings-handlingarne icke äro tillgänglige, skall man ej heller i beslutet kunna se, af hvad tankar de rådgifvare varit, som omgifvit Konungen vid deras fattande! Är detta icke det mest utstuderade sätt att draga folkets misstankar öfver Konungen? —

Vi hafva satt oss emot denna förrädiska villfarelse och sökt bevisa, huru lagen om majestätets helgd aldrig förr kan blifva verksam, än Konungens rådgifvare af hederspligt ålägga sig, hvad lagen icke trots nödigt att ålägga dem, nemligen att såsom sin Konungs vänner, såsom vänner af majestätets helgd, villigt underkasta sig all kritik och all ansvarighet för de Konungens beslut, som under deras tjenstgöring fattas, och, för att kunna detta, lika frivilligt ålägga sig att alträda från sina platser, den stund deras råd icke följas.

Denna simpla lära, för hvars begripande man behöfver vara långt mindre än skicklig till ledamot i Konungens konselj,

har blifvit (hvem skulle tro det?) bestridd i det yttersta af dem, som åtagit sig försvaret af konseljens sak. Vi hafva blifvit handterade föga bättre än såsom oroliga hufvuden, och såsom, utan all fråga, de mest vilsefarande och paradoxa hufvuden i verlden. Ett tidningsblad syntes i det närmaste enkom utrustadt till detta ändamål. Det kunde väl aldrig göra reda för, hvad som skulle blifva af den allmänna granskningens rätt, vi genom grundlag äga så högtidligt skyddad, i fall den mot oss upställda läran vunnne framgång. Men läran upställdes ej dess mindre och slutades, efter några ordvexlingar, såsom man kan föreställa sig, i en fullkomlig förvirring.

Också är säkerligen denna strid för Konungamakten mot en despotiskt aristokratisk lära, den rätta orsaken, hvarföre vi misshagat — ty endast i dem, mot hvilka vi kämpat, föreställa vi oss våra fiender. Det klara begreppet om Monarkens sanna höghet och om folkets rätt, att genom sin uplysning verka på styrelsen, är det som bör hämmas, om möjligt är, eller också måste oemotståndligen bemäktiga sig folkets sinnen, så fort den hinner göra sig nog tydlig för folkets förstånd. Vi hafva väl ännu en naturlig motståndare: det mindre eller egentligen så kallade skråväsendet, med alla tillhörande collegial-former. Men att detta, redan så länge vant att lida anfall och på sitt sätt försvara sig, skulle hafva något synnerligt mot oss utträttat, förefaller föga troligt.

Det är i detta ämne, säga vi, som man kan igenkänna oss. Så länge vi förblifva trogna våra grundsatser härutinnan, skall ingen orsak finnas, hvarföre vi behöfde lägga band på den lagliga frihet, vi utöfva i bedömandet af alla slags ämnen för vår granskning. Ty sådan är den makalösa naturen af det sanna monarkiska systemet. Så länge den regeln består, att allt kan underkastas

den pröfning och det ogillande, det förtjenar, utan att något i detta ogillande på minsta sätt träffar det enda heliga och fredlysta i samhället, Konungens person, så länge gifves ingen orsak, som skulle tillbakahålla den redliga afsigten från en fullkomligt fri utöfning af sina rättigheter öfver *alla mennisko-kunskapens föremål*.

Likväl kunna vi på dessa grunder endast så vidt begära våra läsares förtroende, som vårt personliga interesse icke på något sätt kommer i fråga. Det är blott i afseende på fäderneslandets sak, som vi kunna säga, att vi ej hafva någon consideration att rådfråga. Men vi sjelva stå alltid kvar, om än för våra enskilda fördelar obekymrade, såsom trygge under lagarne, dock, såsom representanter af bladets interesse, icke mera orubbade i den ställning, vi hittills innehaft, eller trott oss innehafva. Vi hafva nemligen trott äfven bladet hädanefter lika tryggadt under den lag, som *dömer*, befriadt från den, som tillåter indragning *utan dom*. Vi hafva förmodat, att indragnings-lagen, ehuru olyckligtvis icke ännu afskaffad, likväl var i sjelva verket kraftlös gjord, såsom i utöfningen öfvergifven och befunnen utan all hädanefter möjlig användbarhet för de ändamål, som med dess stiftande skulle varit åsyftade. Denna förmodan är vederlagd. Den kan för närvarande lika litet finnas hos våra läsare, som hos oss sjelva; och det förtroende till vår sjelfständighet, som deraf beror, kunna vi ej påstå att hädanefter bibehålla.

Hvad intrång i sjelfständigheten är det nu, som indragningslagen kan göra? — Jo, den stadgar om en extra-judiciell pröfning, huruvida utgifvaren af indragen tidskrift må kunna sedermera utgifva en annan. Detta stadgande måste göra vådan af en indragning allvarsam och återföra från den lätt-sinniga tankan, som så mången, i vanlig

liknöjdhet om all lagkunskap, gjort sig, att indragandet aldrig betyder mer, än blott ombyte af skriftens titel. Tvertom bör ingen kunna dölja för sig, att nämnde extra-judiciella pröfning, använd på den ena efter den andra af en hvarje gång med olika namn försedd skrifts utgifvare, snart nog skulle kunna hafva försatt i overksamhet alla dem, som vore hågade och skicklige till företaget, och således hafva gjort dess fortsättande omöjligt. En sådan consideration, ehuru personlig, skulle vara förlåtlig; och det minskade förtroende, som deraf måste följa, är redan en oberäknelig minskning i den sanna publiciteten.

Utan tvifvel bör en redlig man alltid vänta sig den rättvisan, att man icke misstänker honom för att säga annat, än han menar. Man skall, hoppas vi, ej tvilla på upriktigheten och frimodigheten af allt, det man ser oss framställa. Men man skall ej lika säkert lita på, att vi våga framställa allt, hvad som med skäl borde blifva föremål för vår upmärksamhet. Häri består, säga vi, den skada, vi lidit, gemensamt med alla de publicister, som begära allmänhetens förtroende till deras sjelfständighet. Vi må säga så mycken sanning som helst; man skall dock ej veta, om icke ännu viktigare sanningar återstå att säga, dem vi ej våga vidröra. Det stora ändamålet, förtroende till styrelsens åtgärder i den mån, de det förtjena, skall aldrig vinnas, så länge denna misströstan om tillvarelsen af en verklig offentlighet äger rum.

Att ingen dödsdom på högsta ort afkunnas utan skäl, derom blir allmänheten aldrig tryggad, så länge den misstänker, att indragandet af en tidning kunde hafva sin orsak i granskningen af en sådan dom. Ett större exempel af tanketvångets förderlighet lærer ej kunna begäras. Det vore en hämnd, en omedborglig hämnd öfver

hvad oss vederfarits, om vi deraf nyttjade tillfället att undanhålla almänheten fortsättningen af den artikel, vi börjat, men ej fått sluta i det bladet, som uphört. Man behandle oss huru man vill; till en sådan hämnd skola vi icke göra oss skyldige; en sådan skugga skola vi ej tillåta oss att kasta på de afsigter, som ledt det mot oss tagna steget. Vi skola tjena våra motståndare, med eller mot deras vilja; och, så vidt af oss beror, skall ingen ting underlätas, som kan bidra att skaffa deras tänkesätt aktning och förtroende. Hvad vi ej mera kunna, är icke vårt fel.

Efter alla dessa betraktelser hafva vi beslutit att fortfara, och anmäla härmedelst närvarande blad, såsom redigeradt af samma händer och bestämdt till ersättning för det indragna. Ett annat namn på tidningen och ett annat namn på den ansvarige utgifvaren är hela skillnaden — det minskade förtroendet oberäknadt.

Kan hända böra vi dock icke börja detta företag, utan att öfverlemna oss åt njutningen af en ljusare utsigt. Det är santt, att tron på indragnings-systemets öfvergifvande blifvit för tillfället störd. Det är santt, att denna tro efter en sådan händelse ej lätt kan åter taga rot, så länge indragnings-lagen ännu består. Man vågar ej mer af tecken sluta till fullkomlig afsäggelse af dess begagnande, sedan dessa så länge observerade tecken äntligen bedragit. Om systemet kunnat återkomma efter en så långvarig, så ljus period af sann liberalitet, kanske aldrig förr så värderad, aldrig af nationen i samma fulla mått och med samma sansning njuten, aldrig begagnad i samma medborghliga syftning; huru skall man då öfvertyga sig, att liberaliteten någon annan tid blir mera pålitelig, att indragningssystemet icke midt under det djupaste lugn återkommer och gäckar den tro-

endes säkerhet? — Detta må så vara. Men tidens verkningar äro undransvärda. Hvad som sker i morgon, är aldrig detsamma, som sker i dag, om än likheten skulle vara den mest fullkomliga. De utvägar beräknas aldrig af ett ändligt förstånd, genom hvilka den mäktiga Genius, hvars vink händelserna lyda, omskapar lynnet af allt, äfven utan att förvandla dess synbara skepnad. Ännu ett steg af national-andans lyftning, ännu en grad af dess områdes utvidgning, ännu ett prof af lugnt förnuft i fritt yttrade tänkesätt öfver hvad fördomen kallat mest ömtåligt eller vådligt — och man skall till äfventyrs aldrig mer tänka på ett indragnings-system. Dess olämplighet, dess vänmakt skola blifva för mycket påtagliga, att ens någon kan befara dess återkomst; och vägen skall finnas banad till formligt uphåfvande af den lag, hvarigenom tryckfriheten stympades, då indragnings-makten upkom, beledsagad af löften om den mest sparsama utöfning och det snaraste möjliga åter-afskaffande.

Ja, må hoppet lyfta våra svaga krafter! Må vi aldrig i något skifte glöma, att en högre klokhets icke gifves, än den, att ej misströsta om fäderneslandet. Alla menckliga beräkningar studsas — och tidens hemlighet är, att slugheten nu, mer än någonsin, bedrages. Dagen har inbrutit — nattens skuggspel, ännu kvarstående, bländas ej mer — skuggorna synas vara omvända mot dens öga, som rörde figurerna. — Hvarje steg emot oss kan lika lätt vara ett steg till vår fördel. Således: Ingen klenmodig aning! Ingen mörk utsigt! Allt må för tillfället synas lofva godt eller ondt. Ögonblicket flyr. På framtiden böra vi våga att lita. Den redligaste är till slut den klokaste. Snart skola äfven hans fiender medgifva det.

LAGFARENHET.

(Slut från Stockh. Cour. N:o 131.)

Af Ransakningen i detta mål inhemtades, att sedan Contre-Amiralen, Landshöfdingen och Commendeuren C. F. Aschling, uti underdånig skrifvelse till Hans Kongl. Höghet Kron-Prinsen af den 5:te sistledne Februarii, jemte förmälan, att ryckten, som rörde Rikets säkerhet och den stadgade ordningen, varit på Gottland kringspredde, inberättat att den 28:de sistledne Januarii, då Kongl. Maj:ts Höga Namnsdag i Wisby firades, och ett sällskap af åtskillige personer sammanträdte tilli aftonmåltid hos Sjö-Capitainen Stahres Enka, skall vid det Hans Maj:ts Konungens Skål skulle drickas, en Skål för Gustaf den femte blifvit proponerad; och Kongl. Maj:t af sådan anledning i Näder anbefallt General-Auditeuren Revisions-Secreteraren och Riddaren af Kongl. Nordstjerne-Orden J. G. Turdfjæll att å Justitiæ-Cancellers-Embets vägnar till Wisby sig begifva, för att, efter inhämtad närmare uplysning i de ämnen omförmälte bref innehölle, och hvad dermed gemenskap ägde, vidtaga de åtgärder, hvartill Lag och beskaffenheten kunde föranleda; så har vid det i följd häraf hos Konungens Befallningshafvande på Lands-Cancelliet i Wisby anställte förhör, med ej mindre de i Staden varande personer, hvilka afton-måltiden bevistat, och ibland dem Bergelin och Ihre, än äfven med Enkan Stahre och hennes Tjenstefolk samt, vid den derefter, jemlikt Konungens Befallningshafvandes meddelte beslut vid Råd-stufva-Rätten i nämnde Stad företagne undersökning blifvit utredt, hursom efter det åtskillige personer, hvilka förenat sig att under sistförflutne vinter i Wisby föranstalta sammankomster till dans, tillika med några ledamöter af ett i Staden in-

rättadt Musikaliskt Sällskap, vid ett, omkring en och en half vecka före den 28:de Januarii hållit sammanträde, öfverenskommit om anställande af någon högtidlighet till firande af sistberörde dag, såsom varande Hans Maj:ts Konungens och Hans Kongl. Höghet Kronprinsens Namnsdag, för hvilket ändamål åtskillige anstalter jemväl varit föreslagne, verkställigheten häraf likväl blifvit uppskjuten, dels i anseende till ett kort derpå i orten upkommet ryckte, att Hans Maj:t Konungen vore farligt sjuk, vid hvilket förhållande den tilltänkta högtidligheten ansetts icke böra äga rum, dels af den orsak att någon af dem, som isynnerhet varit påräknade att i högtidlighetens anställande och den dertill upgående kostnaden deltaga, förmodats kunna blifva af sine släktskaps-förhållanden till en person, hvars egendom vid den tiden med kvarstad belagts, hindrad att i anstalterne deltaga, äfvensom den tillämnade högtidligheten omsider blifvit inskränkt till en vanlig assemblée som den 28 Januarii är vorden hållen och bevistad af ett talrikt sällskap; Att emedlertid dagen förut eller den 27:de Januarii, någon af dem, som ämnat öfvervara assembléen upgjort det förslag, att en del af Sällskapet skulle efter assembléens slut spisa aftonmåltid tillsammans, till hvilken ända en sådan aftonmåltid äfven blifvit hos Stahres Enka betingad för ett antal af omkring tjugu personer; att sedan dels den 27 och dels dagen derpå, åtskillige blifvit inbjudne till deltagande i nämnde måltid, ett sällskap af tjugutva personer och bland dem Bergelin och Ihre, efter assembléens slut klockan amellan Ellofva och Tolf på aftonen, samlats hos Enkan Stahre; att under måltiden, dervid sällskapet druckit först rödt vin och sedan punsche, Lieutenanten Johan H. Ruuthe, efter det sistnämnde dryck blifvit inburen